

Česká rozšířená klávesnice pro lingvisty (zvláště nordisty)

Konfigurace české klávesnice (QWERTZ i QWERTY) rozšířená o severské znaky, resp. o kompletní (jednoduché) diakritické znaky latinských abeced a kompletní fonetické symboly. V následujícím přehledu jsou vypsané odlišnosti od běžné české klávesnice v MacOS. Všechny ostatní kombinace zůstávají stejné jako v původním nastavení od firmy Apple.

Použité označení kláves

Alt klávesa se symbolem $\square$ a/nebo popiskem „alt“ či „option“

Shift klávesa se symbolem $\hat{\cup}$

- | klávesa na české klávesnici Applu označená znaky \ a | (na US klávesnici znaky ~ a `), nachází se vlevo dole mezi klávesou Shift a písmenem Z (na PC klávesnicích nahoře v rohu)
- < klávesa označená na CS klávesnici čárkou a otazníkem, první napravo od písmene M (nikoliv jiná klávesa s týmž znakem v levém horním rohu CS klávesnice!)
- > klávesa označená na CS klávesnici tečkou a dvojtečkou, druhá napravo od písmene M (nikoliv jiná klávesa s týmž znakem v levém horním rohu CS klávesnice!)
- .. klávesa označená na CS klávesnici přehláskou a zpětným apostrofem (na US klávesnici znaky \ a |), nachází se dole vlevo od klávesy $\leftarrow$ Enter přímo nad pravou klávesou Shift
- = klávesa označená na CS klávesnici znaky = a % (na US klávesnici – a _), první vpravo od klávesy s číslem 0
- ' klávesa s českou diakritickou čárkou a háčkem (na US klávesnici znaky + a =), druhá pravo od čísla 0, vlevo od klávesy $\leftarrow$ Backspace
- @ klávesa s číslem 2
- # klávesa s číslem 3
- ~ klávesa s číslem 5
- ^ klávesa s číslem 6
- & klávesa s číslem 7

pozn: Rozmístění kláves a jejich značení od firmy Apple se může lišit od obecných klávesnic určených pro PC.

Přímo dostupné znaky

Alt + A = Ǻ	Alt + Shift + A = Å
Alt + E = æ	Alt + Shift + E = Æ
Alt + Q = œ	Alt + Shift + Q = Œ
Alt + W = ę	Alt + Shift + W = Ę
Alt + T = þ	Alt + Shift + T = Þ
Alt + D = ð	Alt + Shift + D = Ð (islandské a faerské)
Alt + U = ø	Alt + Shift + U = Ø
Alt + O = ö	Alt + Shift + O = Ö

Ostatní mapování kláves je původní, ze standardní české klávesnice Mac OS. To znamená mimo jiné tyto kombinace:

Alt + S = ß	Alt + Shift + S = Σ
Alt + R = €	Alt + Shift + R = ®
Alt + L = ł	Alt + Shift + L = Ł

Další diakritické („mrtvé“) klávesy (převzaté z klávesnice US Extended)

Alt + ` = **˘** (dlouhá přehláska)

Alt + ^ = **ˆ** (cirkumflex nad písmenem)   Alt + Shift + ^ = **˘** (cirkumflex pod písmenem)

Alt + = = **°** (kroužek nad písmenem)

Alt + I = $\acute{}$ (tečka nad písmenem)	Alt + Shift + I = $\grave{}$ (tečka pod písmenem)
Alt + Y = $\tilde{}$ (tilda nad písmenem)	Alt + Shift + Y = $\underset{\sim}{}$ (tilda pod písmenem)
Alt + X = $\`$ (grave)	Alt + Shift + X = $\`\`$ (dvojitý grave)
Alt + C = $\,$ (cedilla)	
Alt + V = , (znaky ç a ş)	
Alt + B = $\breve{}$ (breve)	Alt + Shift + B = $\overset{\sim}{}$ (obrácený breve)
Alt + M = $\bar{}$ (makron nad písmenem)	Alt + Shift + M = $\underset{\bar{}}{}$ (makron pod písmenem)
Alt + K = ? (zpětný hák: ê ù i ò â ý)	Alt + Shift + K = ? (další zahnuté znaky: viz níže)
Alt + G = ç (ogonek: ę ı ł ą)	Alt + Shift + G = ' (znaky ŭ a σ)
Alt + F = - (přeskrtnutí: đ t z u i ø g h l b)	Alt + Shift + F = (spec. znaky: viz níže)

Alt + Shift + K – modifikátor

q > q̇; r > ṙ; t > ṫ; z > ż; u > u̇; i > i̇; p > ṗ; s > ṡ; d > ḋ; f > ḟ; g > ġ; h > ḣ; k > k̇; y > ẏ; x > ẋ; c > ċ; b > ḃ; n > ṅ; R > Ṙ; T > Ṫ; Z > Ż; U > U̇; I > İ; P > Ṗ; S > Ṡ; D > Ḋ; F > Ḟ; G > Ġ; K > K̇; Y > Ẏ; X > Ẋ; C > Ċ; B > Ḃ; N > Ṅ

Alt + Shift + F – modifikátor

q > q̣; w > ẉ; e > ẹ; r > ṛ; z > ẓ; u > ụ; a > ạ; s > ṣ; g > g̣; h > ḥ; j > j̣; k > ḳ; y > ỵ; c > c̣; v > ṿ; n > ṇ; m > ṃ; Q > Q̣; W > Ẉ; E > Ẹ; R > Ṛ; Z > Ẓ; U > Ụ; A > Ạ; G > G̣; H > Ḥ; N > Ṇ; K > Ḳ; Y > Ỵ; C > C̣; N > Ṇ; M > Ṃ; 2 > 2̣; 3 > 3̣; 5 > 5̣; 6 > 6̣; 7 > 7̣; 8 > 8̣; = > =̣; ù > ụ̀; @ > @̣; # > #̣; ^ > ^̣; * > *̣; Shift + § > §̣; Shift + " > "̣

Fonetické rozšíření

Fonetické rozšíření je převzato z fonetické klávesnice SIL IPA Unicode 6.2 a kompozice znaků odpovídá dokumentaci verze 1.5 (IPA Unicode 6.2 (v1.5) MAC Keyboard.pdf), s tím rozdílem, že:

- rozmístění jednotlivých znaků se řídí jejich rozložením na české klávesnici
- na původní klávesnici fungují jako kompoziční („mrtvé“) klávesy přímo znaky < , = , > , @ , & , ^ , ~ , # a |, kdežto zde je potřeba použít kombinace Alt + Shift + odpovídající klávesa (viz níže); v případě vícenásobných kompozic lze následně použít už i přímo dotyčný znak (netestováno); jako kompoziční klávesy < a > jsou nastaveny pouze klávesy v dolní řadě napravo od písmene M – stejnými znaky označená klávesa v levém horním rohu české klávesnice od Applu tomuto účelu neslouží (na PC klávesnicích se nevyskytuje)

Alt + Shift + < = modifikátor „<“	Alt + Shift + > = modifikátor „>“
Alt + Shift + = = modifikátor „=“	Alt + Shift + # = modifikátor „#“
Alt + Shift + @ = modifikátor „@“	Alt + Shift + & = modifikátor „&“
Alt + Shift + ^ = modifikátor „^“	Alt + Shift + ~ = modifikátor „~“
Alt + Shift + = modifikátor „ “	

Viz http://scripts.sil.org/cms/scripts/page.php?item_id=UniIPAKeyboard (sekce „IPA Unicode Macintosh Keyboard“)

Upozornění:

- fonetická klávesnice SIL obsahuje kromě standardních znaků IPA i řadu dalších speciálních fonetických znaků, z nichž některé zatím ještě nebyly zařazeny do normy Unicode; pro použití těchto znaků je třeba použít také adekvátní speciální font od SIL (např. Doulos SIL); viz příslušná dokumentace organizace sil.org
- fonetické diakritické značky umístované pod či nad předcházející znak mohou být vykreslovány (a umístovány) s různou přesností i kvalitou, a to v závislosti na použitém textovém editoru a fontu; kvalita výsledku se může lišit na obrazovce a na výtisku (výtisk může být horší nebo také lepší než zobrazení na displeji); různé aplikace mohou mít zcela zásadní vliv nejen na kvalitu, ale i funkčnost kombinačních znamének!